POMOČ V SILI

POKLIČI 112

Če potrebuješ nujno medicinsko pomoč ali pomoč Gorske reševalne službe (GRS) takoj pokliči center za obveščanje na tel. 112.
Storitve nujne pomoči in reševalnih akcij, ki rešujejo življenja in preprečujejo poškodbe, so brezplačne.
Pri večini nesreč je čas najpomembnejši dejavnik, zato ukrepaj takoj in po svojih najboljših močeh.

Ob klicu na 112 sporoči naslednje podatke:
- KDO kliče,
- KAJ se je zgodilo,
- KJE se je zgodilo (lokacija, GPS koordinate, višina),
- KDAJ se je zgodilo,
- vrsto POŠKODB,
- vrsto POMOČI, ki jo potrebuješ,
- kakšni so VREMENSKI POGOJI na kraju nesreče,
- kakšne BARVE je jadralno padalo.

Ostani miren, saj lahko samo tako pomagaš sebi in drugim.
Pomoč najprej poišči pri najbližjih prisotnih ali pri tistih, ki so na kraju nesreče.
Če presodiš, da je situacija neobvladljiva, takoj pokliči center za obveščanje, na telefonsko številko 112. Po klicu ostani dosegljiv na telefonu, tako lahko po potrebi usmerjaš reševalce in jim pomagaš, da hitreje prispejo na kraj nesreče.

Reševalna služba ima prednost!
V primeru prihoda helikopterja pomagaj reševalcem, da varno opravijo svoje delo.
Poslušaj frekvenco 147.800 MHz, saj prek nje reševalna služba dostikrat obvesti letalce o prihodu helikopterja. Če letiš, se helikopterju umakni.

Zaščiti področje reševanja:
- pospravi in odstrani vso opremo,
- odstrani opremo iz področja zračnega toka pod helikopterjem,
- reci ljudem, naj se umaknejo iz področja reševanja,
- evakuiraj področje in ga zaščiti.

Ne vzletaj v času bližnje helikopterske reševalne akcije.

Pristanek na drevesu ni nekaj, kar se lahko zgodi le drugim.
V primeru srečnega razpleta zasilnega pristanka na drevesu ali na pečini najprej poskrbi za svojo varnost. Če nisi popolnoma prepričan, da se lahko rešiš sam, ostani, kjer si in pokliči prijatelje ali reševalno službo na 112.
V primeru, da padalo pustiš na kraju zasilnega pristanka, to sporoči na 112 in povej, kje je in kakšne barve je. Po padalo se čim prej vrni in tudi to sporoči na številko 112.
Upoštevaj, da bodo tudi drugi, ki opazijo viseče ali dlje časa razgrnjeno padalo izven vzletišča, poklicali reševalno službo. S svojim klicem boš preprečil, da bi zaradi visečega padala sprožili reševalno akcijo medtem, ko si mesto zasilnega pristanka že zapustil.

V primeru nesreče pomagaj po svojih najboljših močeh! Pomoč sočloveku v težavah naj ima prednost pred osebnimi cilji.
112 = Telefonska številka za klic v sili (iz vseh omrežij).

Opozorilo! Ne avtor ne založba nista odgovorna za morebitno neposredno ali posredno škodo ali nesrečo, ki jo lahko utrpi uporabnik zloženke. Vsak posameznik je odgovoren sam zase in se sam odloča, katere trenutne objektivne in subjektivne danosti mu omogočajo ali onemogočajo varno letenje.

VARNOST

VEDNO NA PRVEM MESTU

Poskrbi, da s svojimi dejanji ne ogrožaš okolice in drugih ljudi.

Pri letenju z jadralnimi padali in zmaji je ocena tveganja bistvenega pomena. Ta temelji na lastni presoji, izkušnjah in znanju ter osebni odgovornosti. Pri določanju ciljev moraš vedno upoštevati lastne zmogljivosti, lastnosti svoje opreme in trenutne vremenske pogoje. V zraku boš prepuščen sam sebi in naravnim elementom, zato moraš biti dobro pripravljen.

Veliko slovenskih področij namenjenih letenju z jadralnimi padali in zmaji je v gorskem svetu, kjer je vreme pogosto zelo spremenljivo. Piloti, ki niso vajeni letenja v gorskem svetu, naj bodo še zlasti previdni.

Učencem in tistim, ki šele začenjajo leteti z jadralnimi padali in zmaji, se odsvetuje letenje, ko je dnevna termika najmočnejša. Letenje zjutraj ali pozno popoldne je ne le dosti varnejše, temveč prinese tudi veliko več zadovoljstva.

Kadar si v dvomih glede vremenskih pogojev za letenje, počakaj na boljše pogoje in medtem raje počni kaj drugega. Vedno pridejo nove priložnosti!

Bodi pripravljen ter imej paket za prvo pomoč in opremo za osebno varnost vedno pri sebi. Ta oprema ti bo prišla prav pri morebitnem zasilnem pristanku na drevesu ali pečini.
Zagotovi svojo varnost tudi tako, da si vedno v stiku z drugimi prek UKV radijske postaje, pri sebi imej tudi mobilni telefon s polno baterijo.

Pred letenjem ne pij alkohola.

Druge uporabne informacije, vključno z vsemi avtomatskimi vremenskimi postajami, so na voljo na naslovu: www.sffa.org.
AVP: Ambrož pod Krvavcem 031 712318, Kriška gora 051 215914, Vogel 031 704911, Kobariški Stol 041 646324, Kovk 031 599306, Malič 031 704906.

147.800MHz = Uradna frekvenca za JP in JZ v Sloveniji.
112 = Telefonska številka za klic v sili (iz vseh omrežij).

PARTNERJI

skyguru.eu PG harnesses

Drežnica - Kobarid
Kombi prevozi, Sobe
+386 41 953 370
PARAGLIDING CENTER
JELKIN-HRAM.COM

MAC PARA

Soča Valley, Tolmin
CAMP GABRJE
www.camp-gabrje.com

TRIPLE SEVEN

FLYZONE SLOVENIA
PARATAXI, BED & BREAKFAST
Wolfgang Reinelt +386 41 810999
www.paragliding-adventure.com

LINTVAR
NIVIUK, ADVANCE, BRÄUNIGER, CHARLY
www.lintvar.si

Paragliders Repairs Rescue packing Technical checks
KIMFLY
+386 31 677595
www.kimfly.si

MISTY DULE
MistyDule@gmail.com
GO HARD AND LAND SOFT

PRED LETENJEM

SE PRIPRAVI

Preveri vremensko napoved. Preveri informacije o vetru z avtomatskih vremenskih postaj (AVP). Primerjaj trenutno vreme z napovedjo. Pozanimaj se pri domačinih.

Vremenska napoved: **www.meteo.si**.
Za natančnejše vremenske informacije se lahko obrneš na dežurnega prognostika meteorološke službe letališča Ljubljana, na tel. št. 04 2804500.

Prepričaj se, da si dorasel svojemu cilju. Polet skrbno načrtuj in se nanj temeljito pripravi. Svoje načrte sporoči prijateljem ali bližnjim.

Za samostojno letenje mora imeti jadralni padalec ali zmajar veljavno dovoljenje za pilota JP ali JZ. Brez tega dovoljenja je letenje dovoljeno le pod nadzorom inštruktorja. Za neomejeno uporabo vseh vzletišč za nekomercialno letenje je potrebna tudi veljavna letna vinjeta ZPLS.

LETALSKA ZVEZA SLOVENIJE
Aeronautical Association of Slovenia

www.sffa.org

BigOpenSky

ZRAČNI PROSTOR

SAMO G

Letenje z jadralnimi padali in zmaji je dovoljeno le v nekontroliranem zračnem prostoru klasifikacije G, objavljenem v Zborniku zrakoplovnih informacij (AIP), ter skladno s pravili dnevnega vizualnega letenja (VFR), v času od pol ure pred sončnim vzhodom do pol ure po sončnem zahodu.

AMSL = Nad srednjo morsko gladino.
AGL = Nad zemeljsko površino.

Maksimalne višine zračnega prostora klasifikacije G:
- 2900m AMSL
- 750m AGL
- 300m AGL

CTR = Kontrolirana cona, letenje z JP in JZ v tem območju ni dovoljeno!

Triglavski narodni park (TNP), minimalna višina 300m AGL, maksimalna višina 2900m AMSL.

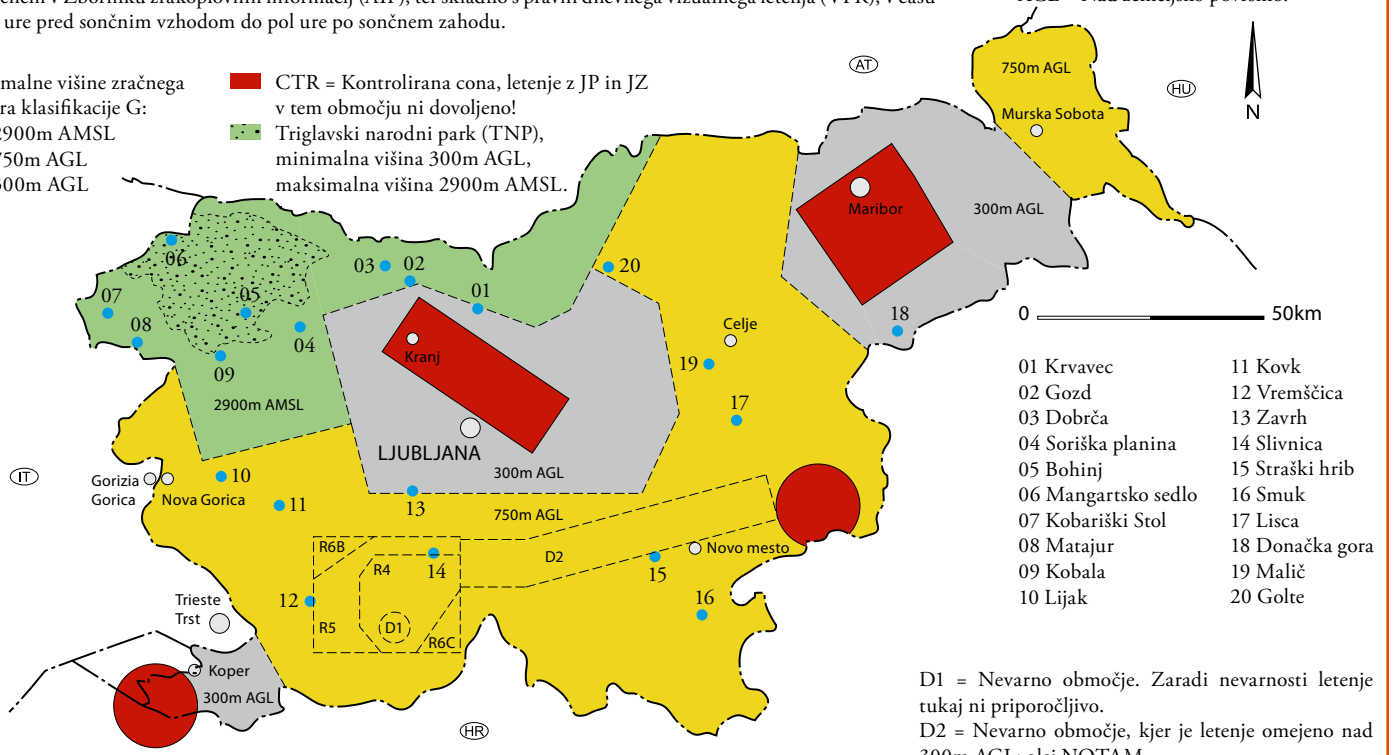

01 Krvavec	11 Kovk
02 Gozd	12 Vremščica
03 Dobrča	13 Zavrh
04 Soriška planina	14 Slivnica
05 Bohinj	15 Straški hrib
06 Mangartsko sedlo	16 Smuk
07 Kobariški Stol	17 Lisca
08 Matajur	18 Donačka gora
09 Kobala	19 Malič
10 Lijak	20 Golte

D1 = Nevarno območje. Zaradi nevarnosti letenje tukaj ni priporočljivo.
D2 = Nevarno območje, kjer je letenje omejeno nad 300m AGL; glej NOTAM.
R4, R5, R6B, R6C = Omejena območja. Letenje je lahko omejeno. Glej NOTAM.

NOTAM = Notice to Airman, informacije o zračnem prostoru (eAIP), so na voljo na: www.sloveniacontrol.si.
Omejena področja se lahko spremenijo.

NA TLEH

BODI STRPEN

Vsaka dejavnost predstavlja določeno obremenitev za lokalno okolje, kjer se dejavnost odvija. To velja tudi za jadralno padalstvo in zmajarstvo, še posebej na območjih, kjer je naša dejavnost množična. Zavedati se moramo, da smo na področjih, kamor se odpravimo leteti, le obiskovalci med domačini in ostalim živim svetom.

Prosimo, upoštevaj lokalna pravila.

Vse odpadke odnesi s seboj in ne puščaj sledi.

Parkiraj le na označenih in dogovorjenih parkiriščih. Parkiranje in vožnja po pristajalnem mestu sta prepovedana.

Za dostope in sestope uporabljaj le označene in uhojene poti.

Če si v dvomih, poišči uradne informacije ali vprašaj domačine.

Z upoštevanjem teh priporočil na vzletiščih in pristajalnih mestih boš lahko nemoteno in brezskrbno užival v svojem najljubšem športu, obenem pa poskrbel za svojo varnost in za varnost drugih.

Padalo razgrni šele, ko si pripravljen na vzlet in imaš letalni sedež že na sebi. Postavi ga tako, da ne oviraš drugih, ki se že pripravljajo na vzlet. Če to ni mogoče, počakaj!

Na vzletišču imajo pri pripravi na polet prednost piloti tandemov.

Ko pristaneš, odnesi padalo ali zmaja na rob pristajalnega mesta in ga zloži tam. Tako bodo imeli za pristanek dovolj prostora tudi drugi, predvsem pa zmajarji, saj je njihov pristajalni manever že sam po sebi zahteven.
Na pristajalnem mestu se ne igraj s padalom.

V primeru zasilnega pristanka izven uradnega pristajalnega mesta pristani tam, kjer narediš najmanj škode.

V ZRAKU

UPOŠTEVAJ PRAVILA LETENJA

V zraku veljajo določena pravila, ki so zavezujoča za vse letalce. V Sloveniji veljajo naslednja pravila:

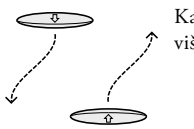

Kadar letita dve letalni napravi ena proti drugi na isti višini, morata oba pilota zaviti desno.

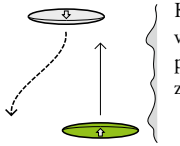

Kadar letita dve letalni napravi ena proti drugi na isti višini ob pobočju, ima prednost letalna naprava, ki ima pobočje na desni strani, druga letalna naprava pa mora zaviti desno (stran) od pobočja.

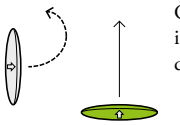

Če se smeri letenja letalnih naprav, ki letijo na približno isti višini, križajo, ima prednost letalna naprava, ki je na desni strani druge letalne naprave.

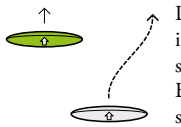

Letalna naprava, ki jo prehiteva druga letalna naprava, ima prednost. Prehitevanje je dovoljeno le po desni strani.
Enako velja, če imata obe letalni napravi pobočje na levi strani.

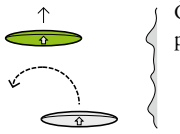

Če imata obe letalni napravi pobočje na desni strani, je prehitevanje prepovedano.

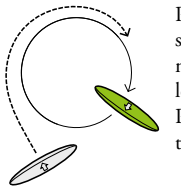

Pilot, ki začne prvi krožiti v termičnem vzgorniku, določi smer kroženja. Vsi drugi piloti, ki se pridružijo kroženju, morajo krožiti v tej smeri, ne glede na relativno višino letalnih naprav v termičnem vzgorniku.
Prednost ima pilot, ki se dviguje hitreje. Zapomni si, da te pilot, ki se ti približuje od spodaj, ne more videti!

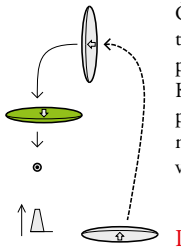

Če istočasno pristaja več letalnih naprav, ima prednost tista, ki leti nižje, pod pogojem, da ne seka smeri in ne prehiteva drugih, ki pristajajo.
Kadar istočasno pristaja več letalnih naprav, je zelo priporočljiva uporaba kontroliranega pristajalnega manevra, sestavljenega iz leta z vetrom, leta prečno na veter in leta proti vetru.

Prednosti nikoli ne izsiliš, a jo vedno daš!

Izdal BigOpenSky, www.bigopensky.com v sodelovanju z Letalsko zvezo Slovenije (LZS), www.lzs-zveza.si in Zvezo za prosto letenje Slovenije (ZPLS), www.sffa.org.

Tekst in oblikovanje: Matevž Gradišek, lektura: Andreja Ravnik, foto: Primož Suša.

© BigOpenSky. Ta dokument je lahko objavljen na spletnih straneh, če je objavljen v originalni obliki. Kakršne koli spremembe tega dokumenta so prepovedane.

Za prenos dokumenta obišči naslov **www.BigOpenSky.com**, kjer lahko naročiš tudi izvod Vodnika za jadralne padalce in zmajarje ter čudovit koledar na temo jadralnega padalstva.